

KOLEKTYVINIS DARBAS

LIETUVOS KP ANYKŠČIŲ RAJONO KOMITETO IR
RAJONO LIAUDIES DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

Anykščiai

1979 m.

gegužės

19 d.

Seštadienis

Nr. 56 (3946)

Kilimėlis

Raina 2 kap.

Eina nuo 1948 m.

Laukuose pasėlių priežiūros grandis

Pasinaudodami giedriomis, darbynečiui palankiomis dienomis „Aukštakalni“ kolūkiečiai žemdirbiai skuba užbaigti paskutiniuosius pavasario sėjos darbus. Jau pasėtas visas grūdams skirtas vasarojus. Ketvirtadienį mechanizatoriai Juozas Marcinkevičius ir Jonas Pilipūnas baigė sėti ir cukrinius runkelius, kurie nusidrieks 110

hektarų plote. Šiomis dienomis taipogi buvo baigta pasėti runkelių bei įpusėta kukurūzų sėja.

— Sėjos darbų įtampai slūgstant, pagrindinį dėmesį sutelkė pasėlių priežiūros darbams, — pasakoja kolūkiečio pirmininkas Algis Saavičius.

Mechanizuotos pasėlių priežiūros grandies nariai Algis Medinis, Saulius Guzevičius bei kiti jų darbo draugai jau nuakėjo ir herbicidais nupurškė visus cukrinius runkelius, kasdien grandies vyrus sutiksi kituose šių metų derlių brandinčiuose laukuose.

L. Vilimas

Didinti ideologinio darbo efektyvumą

Iš Lietuvos KP Centro Komiteto plenumo

Reikšmingais darbais ir įvykiais pradėjo tarybiniai žmonės ketvirtuosius dešimtojo penkmečio metus. Visose liaudies ūkio šakose, kultūrinėje srityje, moksle pasiekta žymių laimėjimų, tuo pačiu sėkmingai vykdomi TSKP XXV suvažiavimo nutarimai. Pradėjo darbą dešimtojo šaukimo TSRS Aukščiausioji Taryba. TSKP CK 1979 m. balandžio plenumo ir TSRS Aukščiausiosios Tarybos sesijos nutarimai yra konkretūs veiksmų programai, kaip toliau įgyvendinti partijos iškeltus uždavinius.

Naujas galimybes šiems uždaviniams įvykdyti suteikia neseniai priimtas TSKP Centro Komiteto nutarimas „Dėl tolesnio ideologinio, politinio auklėjamojo darbo gerinimo“. Kaip toliau didinti ideologinio darbo efektyvumą apsvaistė gegužės 16 d. Vilniuje įvykęs Lietuvos KP Centro Komiteto plenumas. Pranešima jame padarė Lietuvos KP CK pirmasis sekretorius P. Griškevičius.

Respublikos partinė organizacija, pažymėjo pranešėjas, atlieka didelį dirbančiųjų ideologinio politinio auklėjimo darbą. Politinio ir ekonominio švietimo sistemoje mokosi 50 procentų respublikos darbo žmonių, partinio mokymo tinkle politinį išsilavinimą įgijo daugiau kaip 25 tūkstančiai žmonių. Susiklostė darni žmonių ir organizacijų, ministerijų ir žinybų vadovaujančių kadro politinio mokymo sistema. Daugelyje šių mokyklų atidžiai rūpinamasi, kad klausytojai giliai išnagrinėtų partijos ekonominės teorijos ir politikos, partinio darbo, komunistinio auklėjimo kompleksinio plėtojimo problemas. Pagrindinė įvairių kategorijų inteligentijos mokymosi forma tapo teoriniai ir metodologiniai seminarai, kuriuose

profesinių žinių gilinimas sumanai derinamas su naujais marksistinės-lenininės teorijos pasiekimais, partijos ir vyriausybės dokumentų studijavimu.

Tačiau, pažymėjo pranešėjas, ir diskusijų dalyviai, šiame darbe pasitaiko formalumo, švietiškio požiūrio į politinį mokymą. Ne visur ir toli gražu ne visi užsiėmimai tapo veiksminga ideologinio politinio klausytojų ugdymo forma.

Teorinio mokymo sėkmes laidas yra kvalifikuoti propagandistų kadrai. Šiuo metu beveik visi partinio mokymosi propagandistai yra baigę aukštąjį mokslą. Tačiau tokį išsilavinimą turi tik 50 procentų ekonominio švietimo ir komunistinio darbo mokyklų vadovų. Salinant šią spragą, turėtų daugiau padirbėti partijos miestų ir rajonų komitetai, komjaunimas, profsąjungos.

Didelį darbą atlieka „Žinių“ draugija, jos rajoninės organizacijos, labai daug nuveikė liaudies universitetai. Galima drąsiai konstatuoti, kad žodinei agitacijai skiriamas didžiulis dėmesys. Tačiau šiame darbe vis dar trūksta operatyvumo, daug kur pavėluotai atsiliepiama į reikšmingus tarptautinio gyvenimo įvykius. Deja, pasitaiko, kad net tuose kolektyvuose, kur yra nemaži politinformatorių būriai, kartais pradeda skliti dezinformacija, įvairūs gandai, nepagrįsti nuogastavimai ir kt. Turi tapti taisykle, kalbėjo plenumo dalyviai, kad nė vienas darbo žmogus įsijaudinantis klausimas neliktų be atsakymo.

Cia svarbiausia buvo ir lieka — kasdieninis gyvas, įvairiapusis partijos ryšys su masėmis. Partinės organizacijos, pasitelkusios aktyvą, privalo nuolat plėsti ir

stiprinti šiuos ryšius, giliai analizuoti visus informacijos šaltinius, dėmesingai nagrinėti darbo žmonių pasiūlymus ir kritines pastabas, laiku daryti iš jų išvadas.

Plenumo dar kartą buvo pabrėžta, kad neatskiriama ir labai svarbi ideologinio politinio auklėjimo dalis yra socialinio patriotizmo ir proletarinio internacionalizmo idėjų propagavimas, darbo žmonių auklėjimas, remiantis partijos ir liaudies revoliucinėmis kovų ir darbo tradicijomis. Niekada negalima pamiršti, kad kaip tik tuose kolektyvuose, kur šis darbas atliekamas silpnai, atsiranda tam tikra dirva priešiškos nacionalistinės ideologijos poveikiui.

Formuodama komunistinius įsitikinimus, ypač išradinai turi padirbėti mokykla. Bet kurio dalyko mokytojas ir dėstytojas turi būti sumanus auklėtojas, kartu su komjaunimo organizacija ir tėvais veiksmingai sprendžiantis ideologinio politinio moksleivių ir studentų ugdymo klausimus.

Ideologinio, politinio auklėjamojo darbo efektyvumas labai daug priklauso nuo to, kaip aktyviai ugdoma darbo žmonių moksline pasaulėžiūra. Šiame darbe, kalbėjo plenumo dalyviai, pastaraisiais metais nuveikta iš tikrųjų labai daug. Tačiau negalima neatsižvelgti į tai, kad Vališkėnų ir kiti Vakarų religiniai centrai, prisidengdami religijai, mėgina kurstyti antikomunistines, antitarybines nuotaikas. Vadinasi, reikia stiprinti ateistinio auklėjimo, aktyviai kovoti su religiniais ekstremistais.

Plenumo dar kartą buvo pabrėžta, kad visų mūsų ekonominių pasiekimų laidas

yra ūkinio ir ideologinio darbo vienovė. Kur ūkinis organizacinis darbas sumanai derinamas su ideologiniu, ten pasiekimai yra žymiai reikšmingesni. Visos propagandos ir agitacijos priemonės turi sutelkti partinių organizacijų, ūkinių vadovų, specialistų, visų darbo žmonių dėmesį į tai, kad būtų maksimaliai panaudojami gamybos vystymo resursai, didinamas darbo našumas, gerinama produkcijos kokybė. Ypač svarbu, kalbėjo plenumo dalyviai, ir toliau visokeriopai didinti auklėjamąjį ir mobilizuojantį socialistinio lenktyniavimo vaidmenį. Čia gerokai daugiau, negu iki šiol, galėtų nuveikti profsąjungos.

TSKP XXV suvažiavimas, nubrėždamas naujo žmogaus ugdymo uždavinius, paragino stiprinti dorovinį darbo žmonių auklėjimą, ryžtingai kovoti prieš bet kuriuos nukrypimus nuo esminių socialistinio gyvenimo normų. Teigiamai vertindami, — kas nuveikta šiame darbe, plenumo dalyviai išskėlė ir kai kuriuos trūkumus. Būtinai dar ryžtingiau kovoti su nusikaltamumu. Vis dar nemažai yra valstybės apgaulinėjimo, socialistinės nuosavybės grobstymo, kšininkavimo, spekuliacijos, chuliganizmo faktų, kitų antisovietinių reiškinų. Partiniai, tarybiniai, administraciniai organai, profsąjungos, komjaunimo ir kitos visuomeninės organizacijos nepilnai panaudoja turimas priemones ir galimybes, kad nebūtų pažeidžiamos teisės normos. Dar nepakankamai dirbamas auklėjamasis darbas kolektyvuose ir gyvenamojoje vietoje.

Gera idėjinės politinės ir

ūkinės veiklos derinimo forma tapo kompleksiniai socialinio ekonominio vystymo planai. Ir toliau juos rengiant bei tobulinant būtina dar geriau koordinuoti partinių, tarybinių, ūkinių ir visuomeninių organizacijų pastangas. Nuolatinio ideologinio auklėjamojo darbo centrais visada privalo būti pirminės partinės organizacijos.

Sprendžiant ideologinio darbo uždavinius, vismažiau turi padėti masinės informacijos ir propagandos priemonės. Darbo žmonėms visada reikia operatyviai ir išsamiai aiškinti tiek pasaulį, tiek ir mūsų šalyje bei respublikoje vykstančių įvykių esmę, visapusiškai nušviesti darbininkų klases, kolūkinės valstietijos, inteligentijos gyvenimą, parodyti svarbiausius ekonomikos, mokslo ir kultūros laimėjimus, visuomenės svarstyklę pateikti aktualius ekonomikos ir kultūrinio darbo, tarptautinio gyvenimo klausimus.

Plenumas paragino komunistus, visus ideologinio fronto darbuotojus dar aktyviau padėti darbo žmonėms visapusiškai ir giliai įsisavinti marksizmo-leninizmo teoriją, apginkluoti juos naujausiomis mokslo žiniomis, aiškiai visuomenės dėsnių ir perspektyvų supratimu.

Plenumo dalyviai pareiškė įsitikinimą, kad respublikos partinė organizacija, ruošdama partijos XXVI suvažiavimui, aktyviai ir kryptingai įgyvendins TSKP CK nutarimą „Dėl ideologinio, politinio auklėjamojo darbo gerinimo“ iškeltus uždavinius, pasieks naujų laimėjimų, realizuojant dešimtojo penkmečio programą, ugdant komunistinės visuomenės žmogų.

(ELTA)

Raguvėliečiai darbynečio baruose

Rūpestingai atremontavo turimą techniką, paruošė laukus ketvirtųjų dešimtojo penkmečio metų sėjai Raguvėlės tarybinio ūkio mechanizatoriai. Nors ir esant nepalankioms gamtinėms sąlygoms, traktorininkai Petras Baravykas, Zenonas Guiga, Jonas Dabūžinskas bei kiti sėjėjai dirbo spartuoliškai, našiai, kokybiškai ir palankiausių laikų grūdinėmis kultūromis apėjo 556 ha dirvų. Šiuo metu raguvėliečiai grūdinių kultūrų sėją jau baigė ir dabar sparčiai dirbuojasi šakniavaisių sėjos baruose.

Praejusiais metais Raguvėlės tarybiniam ūkyje buvo išauginta 407 tonos svogūnų. Panevėžio ir Tauragės konservų fabrikams realizuota šios vertingos kultūros 280 tonų. Siemet ūkio dirbantieji įsipareigojo išauginti 420 tonų svogūnų ir jų realizuoti vartotojams 290 tonų. Šiuo metu ūkio laukuose, išnaudojant kiekvieną giedros valandą, sparčiai sėjami svogūnai, kurie atkeliauja į Raguvėlę net iš broliškosios Bulgarijos. Čia labai rūpestingai, vadovaujant agronomui Onai Neliubšienėi, dirbuojasi Veronika Sidlauskaitė, Valė Kalendravienė, Pranė Valmienė, Salomėja Šimėnienė. Svogūnais jau apėta daugiau kaip pusė numatyto ploto. O augi nama šios kultūros bus ne 45 hektarai.

B. Vytaitis

ŽINIOS

aple pavasario sėjos elgą rajono ūkuose 1979 m. gegužės mėn. 17 d. (proc.)

Ūkio pavadinimas	Iš viso pasėta vasarinių kultūrų	Javų	Bulvių	Linių	Pasėtinų šakniav. (įsk. cukrinių runkelių pasarai)
Andrioniškis	69	99	70	82	100
„Anykščių šilelis“	71	95	100	94	—
„Ateitis“	63	80	20	87	100
„Atžalynas“	86	100	23	100	100
„Aukštakalnis“	69	100	—	—	72
„Aušra“	69	90	—	97	100
„Ąžuolas“	43	63	46	—	48
Cerniachovskio	60	76	67	100	100
„Gegužės pirmoji“	78	100	—	100	65
„Gimtoji žemė“	86	100	100	80	100
„Gintaras“	64	100	56	—	100
K. Staro	60	80	45	—	100
Kurkliai	83	98	75	—	100
„Lenino keliu“	96	100	—	100	100
Levaniškis	85	100	—	100	100
M. Melnikaitės	55	81	100	—	100
„Nevežis“	65	100	44	—	50
„Pirmyn į komunizmą“	83	100	—	86	100
„Puntukas“	41	54	47	—	100

Ūkio pavadinimas	Iš viso pasėta vasarinių kultūrų	Javų	Bulvių	Linių	Pasėtinų šakniav. (įsk. cukrinių runkelių pasarai)
Skiemonys	27	40	29	—	100
Surdegis	65	87	100	—	83
Svėdasai	74	100	90	—	100
„Svyturys“	62	85	—	—	60
„Už taiką“	59	73	42	88	76
„Vienybė“	75	100	90	—	100
Kolūkuose:	67	88	63	92	84

Jakšišio t. ūkis	65	89	45	—	75
Naujasodžio t. ūkis	61	78	43	—	100
Raguvėlės t. ūkis	70	100	—	—	100
Staškūniškio t. ūkis	76	99	33	—	—
Sodininkystės t. ūkis	79	86	—	—	80
Elmininkų eksp. ūkis	63	80	52	—	100
Valstyb. ūkuose:	68	87	45	—	82
Aknystų pagaib. ūkis	68	100	30	—	—
RAJONE:	67	88	59	92	83

Anykščių rajono valstybinės statistikos
informacinė skaičiavimo stotis

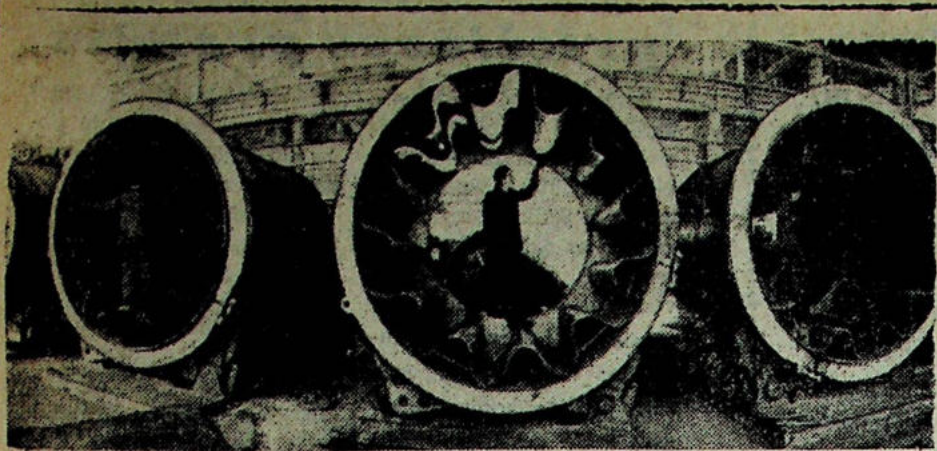
Nusistovėjus giedriems orams, rajono žemdirbiai paspartino sėjos darbus. Nuo gegužės 14 iki 17 dienos pasėjo 20 proc. vasarinių kultūrų, tame skaičiuje 22 proc. grūdinių, 35 proc. linių. Gerai šiuo įtemptu laiku organizavo darbus „Anykščių šilelis“, „Lenino keliu“, Kurklių, „Nevežio“ kolūkiečiai, kurie pasėjo po 30–33 proc. vasarinių kultūrų. Tačiau eilėje ūkių sėjos tempai per lėti.

Lėtai sėja Skiemonių, „Puntuko“, M. Melnikaitės, „Už taiką“ kolūkiečiai. Reikia sutelkti visus rezervus, kad sėjos darbai šiuose ūkuose paspartėtų ir artimiausiomis dienomis užbaigtume grūdinių kultūrų, linių, pašarinių šakniavaisių sėją. Ypač reikia susirūpinti bulvių sodžiu, kad spėtume bulves pasodinti optimaliais terminais. Rajone iki vakar dienos pasodinta tik 59 proc. bulvių. Būtinai didinti bulvių sodžio spartą, organizuojant dviejų pamainų darbą, ko dar nedaroma eilėje ūkių. Blogai organizuotas bulvių sodinimas, prastoka darbų kokybė „Puntuko“, „Ąžuolo“, „Ateities“ kolūkuose. Reikia ne tik sparčiai sodinti, bet ir sutelkti dėmesį darbų kokybei.

Dirvos pakankamai įšilo, nieko nelaukiant reikia sėti kukurūzus. Sparčiau būtina sėti vienmešes žoles, silosinės kultūras, baigti daigiamųjų žolių įsėją.

Neveluokime su pasėlių akėjimu ir purškimu. Orai labai palankūs piktžolių augimui ir tik tinkama priežiūra gali apsaugoti nuo jų pasėlius.

ZEMES ŪKIO VALDYBA

„Neries“ gamybinio susivienijimo kolektyvas per pirmąjį šių metų ketvirtį pateikė žemdirbiams 550 vitaminizuotų žolės miltų ruošimo agregatų, 387 granulatorius ir 250 briketuotuvių. Du trečdaliai šios produkcijos žymima valstybiniu kokybės ženklu.

Iš viso šiemet žemės ūkio mašinų gamintojai išleis produkcijos už 79 milijonus rublių.

NUOTRAUKE: „Neries“ gamybinio susivienijimo Vilniaus vedančiosios žemės ūkio mašinų gamyklos surinkimo ceche.

A. Sabaliausko (ELTA) nuotr.

Gegužės 19-oji — V. Lenino pionierių organizacijos įkūrimo diena

Gyva širdies atmintis

Netruks prabėgti paskutiniosios gegužės dienos, ir Traupio aštuonmetės mokyklos mokinius galima bus pamatyti vasaros dienomis talkininkaujantiems „Vienybės“ ir Levaniškio kolūkių žemdirbiams, jaunųjų traupiečių balsai skardės pionierių stovyklose, idomiose ekskursijose. Pionieriai penktokai Vilimantas Stankelis, Daiva Marcinkevičiūtė, septintokė Lolita Laurencikaitė, neseniai jau papildę šlovingojo komjaunimo gretas septintokė Birutė Laurencikaitė, aštuntokas Alvydas Laurencikas ir eilė kitų traupiečių vasaros atostogų laukia ne vien dėl smagaus poilsio ar talkininkavimo gimtinės ūkių laukuose. Gausus būrys traupiečių pionierių ir jų vyresniųjų draugų komjaunuolių vasarą pasklys po kaimus, pabuvos vieniemiuiose ir ieškos kraštotyriui požiūriu vertų eksponatų, juos kaups mokyklos muziejui.

Puoselėja mažieji traupiečiai prasmingą svajonę — muziejui surinkti kuo daugiau medžiagos, pasakojančios apie buržuazinių nacionalistų pokario metais nužudytą mokytoją Onutę Blaškevičiūtę. Juk apie ją taip įdomiai ne kartą pasakojo rusų kalbos mokytoja Veronika Rimšienė, juk jie — moksleiviai Traupio kapinėse prižiūri kritusios nuo pasauliškios kulkos komjaunimo lėšų kapą, stengiasi, kad čia visuomet žydėtų gėlės. Jos pavardė greta kitų tarybinių aktyvistų pavardžių įamžinta Traupio apylinkės Liaudies deputatų tarybos vykdomojo komiteto foje esančioje memorialinėje lentelėje. Mokyklos muziejuje yra ir kai kurie komjaunuolės Onutės Blaškevičiūtės asmeniniai daiktai, jos — Ukmergės

gimnazijos auklėtinės — pažymių liudijimai. Moksleivės Lolita ir Birutė Laurencikaitės užrašė mokytojos artimųjų atsiminimus apie šios komjaunuolės gyvenimą, apie jos pirmuosius mokytojų ir mokytojų meilės ir žuvimo aplinkybes. Pradžiai jau padaryta ir ši darba būtina tęsti dar toliau.

„Sunki buvo Raguvos valsčiaus Vičiūnų kaimo gyventojų Blaškevičių dalis. Gyveno labai vargingai, šeimoje burnų daug, o motina dar liko ir našlė. Duonos kasdien skoni anksti pajuto ir Onutė. Tačiau ją, kaip gabiausią Blaškevičių šeimą, nutarta leisti į mokyklą. Ir štai, Onutė, Traupyje baigusi keturis pradinės mokyklos skyrius, dar du metus mokosi Raguvoje, o vėliau atvyksta į Ukmergės gimnaziją. Merginai mokslas sekasi labai gerai. Kai tik sugrįždavo į Traupį, visuomet užsukdavo pas savo vaikystės draugę Eleną Gutauskaitę (dabar Juzėnienę). Linksmi nusišypsos, pabučios draugę ir pradės pasakoti apie gimnaziją, apie savo pomėgį piešti. Tokių susitikimų metu mergina užsimindavo ir apie savo puoselėjamą svajonę — būti mokytoja. Kartą Onutė savo seserims prasiūpė, kad ji tapusi komjaunuole. Namiškius ši žinia, žinoma, kiek sunerminio, nes buvo slogūs voikiškosios okupacijos metai. Jų namuose Vičiūnų kaime neretai apsilankydavo tarybiniai partizanai. O baltaraiščių ausis pasiekė gandas, kad Onutė Blaškevičiūtė draugauja su žydu tautybės mergaite. Tai buvo tiesa. Ukmergėje, kai vokiečiai su savo talkininkais vedė šaudyti žydų tautybės žmones, Onutė išgelbėjo, nuo mirties vienią mergaitę ir ją slėpė. Okupantų pakalikai, sužinoję apie tai, kad, neva, išgelbėta žydaitė slepia Vičiūnų kaime, Blaškevičių namuose padaro kratą. Tiksliai veltui — Onutė spėjo žylytę paslėpti kitur...

1945 metais komjaunuolė paskiriama mokytojauti į Panevėžio apskrityje Vadoklių valsčiuje. Mergina pati prašėsi į Vadoklius, nes ten, paroduotuvėje, dirbo jos sesuo Kostė Urbonienė ir jos vyras Viktoras. Onutė Blaškevičiūtė nuo pačių pirmųjų savarankiško pedagoginio darbo dienų pradėjo mokyti vaikus ne tik rašyti pirmają

raide, skaityti pirmąjį žodį, bet ir mokė nylėti savo tarybinę Tėvynę, pasakojo apie pionierių ir komjaunimo organizacijas, jų kilnius tikslus ir uždavinius.

Klausėsi šitie iš pat mažens vargo ir nepritekly karo metais pajutę vaikai savo mokytojos ir visus žodžius giliai dėjęsi į mažas širdes... Labai jau mylėjo jie šią šviesiaplaukę, gražią supintomis kasomis mokytoją. O Vadokliuose jau atsirado tokių, kurie neapkenčė nei pačios mokytojos, nei jos kalbų. Ją pasiekdavo grasinantys rašteliai ir įspėjimai.

Tačiau Onutė Blaškevičiūtė liko ištikima savo svajonei, siekiam, pasirinktai profesijai. Be mokyklos, be šių papurgalvių vaikų ji jau nebegalėjo įsivaizduoti savo gyvenimo. Važiudama gimtinių atostogauti, ji atsisveikino su savo auklėtiniais... 1946-ųjų vasara netruko prabėgti, ir rugpjūčio 26-osios pavakary Onutė, susidėjusi į lagaminėlį knygas, drabužius, ruošėsi vėl grįžti į mokyklą. Dvylikametis brolis Vilius pažadėjo ankstyvą rytmetį ją arkliai pavezėti į Vadoklius, ir pats anksčiau nuėjo gulti. Po dienos darbų prigulė ir motina. Onutė kartu su giminaite iš Vilniaus — Ylekių Danguole dar ilgokai šnekučiavosi.

Pačiame vidurnaktyje motina pabudino smarkus beldimas į duris. Keli ginkluoti „nakties svečiai“, įsiveržę į trobą, įsakė nedegti žiburių. Sužvėrėję buržuaziniai nacionalistai, sučiupę Onutę, mušė ją, visaip tyčiojosi... Pagaliau tylą nutraukė šūviai. Suviai nutraukė komjaunuolės gyvybės giją. Traupio kapinėse išaugo dar vienas smėlio kauburėlis. O Vadoklių pradinės mokyklos mokiniai tai rugsėjį nesulaukė savo mylimos mokytojos... „Traupyje beabime komjaunuolę mena daug kas: čia kaupiami senesniosios kartos žmonų atsiminimai, gražiai tvarkomas jos kapas, apylinkės Tarybos vykdomojo komiteto darbuotojų iniciatyva atidengtoje memorialinėje lentoje įamžintas jos vardas. Vyresnioji karta sugebejo visa, kas įmanoma, išsaugoti, įamžinti jos atminimą. O jaunieji traupiečiai pasiryžę būti tokiais, kokiais troško matyti savo auklėtinis komjaunuolė mokytoja Onutė Blaškevičiūtė.

Vytautas Bagdonas

Igyvendiname TSKP CK 1978 m. liepos plenumo nutarimus

PRAMONĖ — KAIMUI

TSKP CK 1978 metų liepos plenumas iškėlė uždavinį — ateinančių penkmetį užbaigti visų svarbiausių žemės ūkio kultūrų auginimo kompleksinį mechanizavimą ir maksimaliai pakelti gyvulininkystės mechanizavimo lygį.

Kaip sprendžiamas šis uždavinys? Kokios mašinos šlandien reikalingos žemdirbiams? Į klausimą, kokių turėtų pagėdavimų mašinų gamintojams, įžymus Dono krašto kombainininkas, Socialistinio Darbo Didvyris N. Bočkariovas atsakė: „Reikalingos šiuolaikinės konstrukcijos mašinos, kurios būtų galingsesnės ir patikimesnės, galinčios dirbti dideliu greičiu. Reikia pramoniniu būdu gaminti padargus drėgnuims ir išgulusiems javams nuimti. Mes džiaugtumės, jeigu žemdirbiai apskritai pamirštų, kas tai yra rankų darbas...“.

Vadovaudamiesi plenumo nutarimais, pramonės darbuotojai jau imasi praktiškai įgyvendinti kaimo mechanizatorių pagėdavimus. Apie tai rodo žemiau pateikiami pranešimai iš šalies pramonės įmonių.

LENINGRADAS. „Kirovo gamyklos“ susivienijime sukurta traktorius K-701 su didesniu motoru su 120—140 arklio jėgų varikliu. Galimas tapti dar išvermingesnis ir patikimesnis. Jo tarnavimo laikas be kapitalinio remonto padidės nuo 6 iki 8 tūkstančių valandų. Glaudžiai bendradarbiaudami su greutinio profilio įmonėmis, mokslinkais, žemdirbiais, valstybinio gamybinio techninio žemės ūkio aprūpinimo komiteto susivienijimais, vykdydami tarpusavyje sutartis ir kompleksinius socialistinius įsipareigojimus, leningradiečiai traktorių gamintojai patobulino svarbiausių detalių apdirbimą, daro jas iš tvirtesnių medžiagų. Jaroslavo „Avtoizel“ susivienijimo kolektyvas pradėjo tiekti geresnius variklius.

MASKVA. TSRS Elektrotechnikos pramonės ministerijos įmonėse pradėta gaminti geresnių parametru elektros variklius žemės ūkiui. Jie hermetiški, visi mažai apsaugoti nuo korozijos tvirtesni, dangomis. Šie varikliai gali dirbti ir nepalankiomis sąlygomis, kur drėgna, daug dulkių.

ROSTOVAS PRIE DONO. „Rostselmašo“ kolektyvas savo pusės amžiaus jubiliejų pažymi spartuolišku darbu. Įmonėje masiškai lenktyniaujama dėl geresnės, ja vyv nuėmimo mašinų kokybės, didesnio jų patikimumo. Kolektyvas įsipareigojo paaukdomai virš ketvirtųjų penkmečio metų užduoties pagaminti 4800 kombainų „Niva“.

CELINOGRADAS. Universalių kultivatorių serijinę gamybą pradėjo „Kazachselmašo“ gamyklos kolektyvas. Naujieji agregatai supūreną dirvą ir kartu armenis gylių įterpia mineralines trąšas. Tai 20-oji mašina iš technikos komplekso, skirta plėtimėms žemėms. Įmonėje gaminami specialūs kultivatoriai, akėčios, sniego verstuvai ir kiti padargai, kurie apsaugo plėšinius nuo vėjų erozijos, 3—5 centneriais padidina javų derlingumą.

MAKEJEVKA (Donecko sritys). Makejevkos S. Kirovo gamyklos metalurgai pradėjo tiekti Dono kombainų gamintojams kietesnę valcuotą metalą. Toks plienas leidžia sumažinti javų nuėmimo mašinų svorį ir prailginti jų tarnavimo laiką.

Gerina darbą ir kitos šalies įmonės, nuo kurių priklauso žemės ūkio aprūpinimas galinga technika, našūs jos panaudojimas. Štai iš Kanašo (Čiuvašijos ATSR) autoremontu gamyklos pranešama, kad ji, pralenkdama grafiką, tiekia Nejuodžemio zonos ūkiams atsargines dalis traktoriams, dirvos dirbimo ir sėjos mašinoms. Įmonėje įdiegta kompleksinė kokybės valdymo sistema.

Pramonės darbuotojai laiko savo kovine darbu programą TSKP CK 1978 metų liepos plenumo draugo L. Brežnevo pasakytus žodžius, kad ir ateityje būtina kuo didžiausia dėmesį skirti materialiniam techniniam žemės ūkio aprūpinimui — tiek kiekybiniu, o ypač, kokybiiniu atžvilgiu.

V. Degteriovas
(„Pravdos“ spaudos biuras — ELTA)

MIESTUOSE IR RAJONUOSE

MIESTO ISVADAVIMO METINEMS

Siauliuose ruošiamasi deramai pažymėti miesto išvadavimo iš hitlerinų grobių 35-ąsias metines. Įmonėse, informuoja „Raudonoji vėliava“, plinta sąjūdis iki tos datos — liepos 27 d. — įvykdyti ir viršyti septinių mėnesių gamybos užduotis. Siauliečiai pasiryžę iki liepos mėnesio daug padaryti, tvarkydami savo darbuvių ir namų aplinką, taip pat išdirbti miesto tvarkymo talkose nemažiau kaip po 8 valandas.

ISRADEJAS IR JO AUKLĖTINIAI

Kolūkiečių sūnus iš Radviliškio rajono A. Būda, prieš dešimtį metų baigęs Antano Sniečkaus politechnikos institutą, pripažintas kurybiškiausiu jaunučiu moksliniu Kaune. Gegužės švenčių išvakarėse, rašo „Kauno tiesa“, jis gavo savo 100-ojo išradimo patvirtinimą.

Paskirtas dirbti instituto Vibrotechnikos mokslinio tyrimo sektoriuje, A. Būda netrukus pateikė pirmąjį išradimą, apgynė technikos kandidato disertaciją. Po mokslinės stažuotės Vokietijos Demokratinėje Respubli-

koje jis per dvejus metus padarė net 45 išradimus.

Jaunasis specialistas įtraukia į mokslinį darbą ir studentus. A. Būdos vadovaujami, penkiolika studentų dar instituto suole tapo išradėjais.

DIRBA CEMNOLONSKY SEIMA

Cemnolonsky pavardė — viena populiariausių „Ekran“ gamykloje, rašo „Panevėžio tiesa“. Įmonėje dirba aštuoni šeimos nariai, jų bendrasis darbo stažas jau viršija 75-erius metus.

Alfonso Cemnolonskas, dirbdamas „Ekran“, baigė politechnikum vakarinį skyrių, dabar — kinekopų bandavimo baro vyriausiasis meistras. Jo pavardė įrašyta į respublikinę racionalizatorių garbės knygą. Tik pernai „Ekran“ įgyvendinti šeši A. Cemnolonsko kurybiniai sumanymai, padėdantys sutaisyti per metus daugiau kaip 120 tūkstančių rublių.

Alfonso brolis Vincentas — aukščiausios kategorijos suvirintojas, už šaunų darbą apdovanotas Lenino ordinu. Darbštumu, kurybišku aktyvumu garsėja ir kiti Cemnolonsky šeimos nariai.

(ELTA)

Daug idomių renginių būna Kauno rajono Garliavos vidurinės mokyklos pionierių kambaryje. Pionieriai ir komjaunuoliai aktyviai dalyvauja mokyklos internacionalinio klubo veikloje, kuriam vadovauja mokytojas E. Pundzevičius.

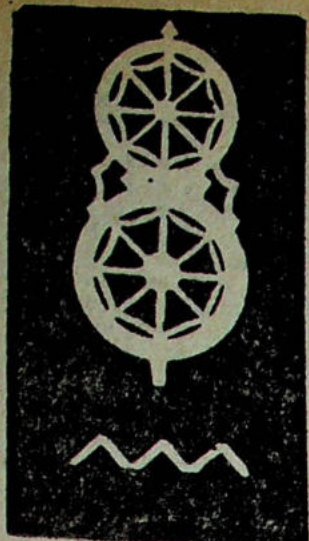
Jaunimas labai mėgsta bendrauti su šiuo mokytoju. E. Pundzevičius moka penkiolika kalbų, yra išvertęs dešynias įvairių šalių autorių knygas. Kazachų ir uzbekų kalbas jis išmoko jaunystėje, talkininkaudamas plėšiniuose.

NUOTRAUKE: E. Pundzevičius su internacionalinio klubo aktyvistais aptaria tolesnės veiklos gaires.

V. Guleviciaus (ELTA) nuotr.

KOLEKTYVINIS
DARBAS

2 psl. 1979, V. 19

Kai lankiausi Cemnickų sodyboje, buvo pati pavasario pradžia. Virš sėjamosios arimų skambėjo pirmosios višversio trėlės, o šalia sodybos abiejose vieškelio pusėse dar stugojo tirpstantis sniegas.

Stasė Cemnickienė, išlydėjusi mane į kiemą, jau planavo, kaip priešais namą kurs gėlyną, kur persodins serbentus, agrastus, pasodintus dar prieš pradėdant statybą. Praėjusiais metais Cemnickų šeima persikėlė į gyvenvietę, įsikūrę erdviame name, išaugusiame Viešiatų miestelio pakraštyje, ir dar nebuvo kada iš naujo, pagal šios dienos reikalavimus pertvarkyti sklypo vaizdą priešais sodybą. Praėjusį pavasarį Stasė Cemnickienė turėjo žymiai svarbesnių rūpesčių, negu įkurti naują darbą. Ir ne tik ji. Galima sakyti, visa Cemnickų šeima. Juk Stasė, jos vyras Mykolas ir vyriausias sūnus Stasys ruošėsi vidurinės mokyklos baigimo egzaminams, o dukterė Dalia — aštuntos klasės egzaminams. Be rūpesčių neliko ir tuomet devintokė Vanda. Jai teko prižiūrėti mažiausiąją sesytę Valentutę, kurios vienos dar niekur nepaliksi.

Pasipuošę, šventiškai pusitę ejo Cemnickai į iškilmingą susirinkimą Viešiatų vidurinėje mokykloje. Čia buvo įteiktas vidurinės mokyklos baigimo atestatas jaunajam Stasiui Cemnickui ir tokie patys atestatai įteikti penketo vaikų tėvams Stasė ir Mykolui. Jau 23 metus dirbantiame „Gimtosios žemės“ kolūkyje traktorininku-kombainininku, ne kartą tapusiam socialistinio lenktyniavimo nugalėtoju.

Kai paklausiau Stasę Cemnickienę, kas paskatino po 20 metų pertraukos, dar ant rankų nešiojant mažiausiąją dukrelę, vėl imtis vadovėlių, moteris atsakė:

— Buvo tokia svajonė — mokyti, nes našlaitė užaugusi, anksčiau pradėjau dirbti. Kartą vyras parėjo iš kolūkio kontorės, sako, kviečia lankyti vakarinę. Aš ir apsidžiaugiau. Sakau, eikim. Ir

deja, tokios šventės retos, nes Viešintose nėra kultūriniam renginiams tinkamos salės.

— Ir mūsų kolūkis jau pradėjo statyti naujus kultūros namus, — džiaugiasi Stasė.

Dabar, kai įsigijo „Moskvičių“, galima jau nuvažiuoti ir į kaimyninių kolūkių. Anykščių kultūros rūmų renginius. Kai tik sužino, jog spektaklis bus Zvilūnų kultūros namuose, ar bus idomus vakaras kaimyninio Kupiškio rajono Nociūnų tarybinėje ūkyje, sėda visa šeima į mašiną ir važiuoja. Labiausiai mėgsta koncertus. Gal todėl ir namuose kone visos ansambli. Kai ateina šventės ar poilsio diena, jeigu kolūkyje ne darbujasi, ir tėveliui nereikia skubiai arčiau sėdėti, ar kombainu nuimti išaugintus javus, susirenka visa šeima erdviame kambaryje. Stasė su Mykolu pasiima po armoniką, dukterys Vanda su Dalia — po akordeoną, sūnus Stasys — gitarą ir užgroja. Mažosios Reginutė su Valentute dar tik klausytojos, bet kai paaugę ir jos nenorės atsisukti nuo vyresniųjų.

Visos dukterys liepų žiedų spalvos plaukais. Aukštos kaip liepos išaugo Vanda su Dalia. Per moksleivių atostogas abi su broliu kas vasarą taitininkaudavo kolūkyje.

Nors maži vaikai Stasės Cemnickienės neišleisdavo visai dienai į laukų darbus, bet moteris prižiūrėdavo jai paskirtus cukrinius runkelius, rove linus.

Sūnus Stasys įsigijo varuotojo specialybę ir dabar dirba rajono centre, tačiau kas vakarą po darbo grįžta į namus, kur visada traukia gimtojo židinio šiluma.

Kas vakarą, susirenka namuose visa šeima. Jeigu dar ne laikas darbuotis kieme, sode, motina dažniausiai „ka nors siuva, pertaiso vaikų išaugtus drabužius. Dukterys, paruošusios pamokas, mezga, padeda siūti. Visi dalijasi dienos įspūdžiais. Stasiui, tik ką palikusiam mokyklos suolo, įdomu, kaip ten mokykloje. Tėvas gyvena kolūkio darbai, džiaugsmas ir rūpesčiai. Klausosi motina visų ir žino, kokia buvo kiekvieno jos mylimo žmogaus diena.

M. Telksnytė

Dabar, kai nebelankau mokyklos, lyg kažko trūksta, — sako Stasė Cemnickienė.

Mokykla išmokė mylėti literatūrą, dar labiau paskatino poreikį plėsti akiratį. Gal todėl Cemnickai pramušėsi nemažai žurnalų ir laikraščių, motina siunčia mergaites į biblioteką, kad parnešų naujų knygų.

Nepraleidžia ir Viešintas atvykusių svečių ar savų savišaukiamųjų koncertų. Tik,

— sako Stasė Cemnickienė.

Mokykla išmokė mylėti literatūrą, dar labiau paskatino poreikį plėsti akiratį. Gal todėl Cemnickai pramušėsi nemažai žurnalų ir laikraščių, motina siunčia mergaites į biblioteką, kad parnešų naujų knygų.

Nepraleidžia ir Viešintas atvykusių svečių ar savų savišaukiamųjų koncertų. Tik,

— sako Stasė Cemnickienė.

Mokykla išmokė mylėti literatūrą, dar labiau paskatino poreikį plėsti akiratį. Gal todėl Cemnickai pramušėsi nemažai žurnalų ir laikraščių, motina siunčia mergaites į biblioteką, kad parnešų naujų knygų.

Nepraleidžia ir Viešintas atvykusių svečių ar savų savišaukiamųjų koncertų. Tik,

— sako Stasė Cemnickienė.

Mokykla išmokė mylėti literatūrą, dar labiau paskatino poreikį plėsti akiratį. Gal todėl Cemnickai pramušėsi nemažai žurnalų ir laikraščių, motina siunčia mergaites į biblioteką, kad parnešų naujų knygų.

Nepraleidžia ir Viešintas atvykusių svečių ar savų savišaukiamųjų koncertų. Tik,

— sako Stasė Cemnickienė.

Mokykla išmokė mylėti literatūrą, dar labiau paskatino poreikį plėsti akiratį. Gal todėl Cemnickai pramušėsi nemažai žurnalų ir laikraščių, motina siunčia mergaites į biblioteką, kad parnešų naujų knygų.

Nepraleidžia ir Viešintas atvykusių svečių ar savų savišaukiamųjų koncertų. Tik,

— sako Stasė Cemnickienė.

Mokykla išmokė mylėti literatūrą, dar labiau paskatino poreikį plėsti akiratį. Gal todėl Cemnickai pramušėsi nemažai žurnalų ir laikraščių, motina siunčia mergaites į biblioteką, kad parnešų naujų knygų.

Nepraleidžia ir Viešintas atvykusių svečių ar savų savišaukiamųjų koncertų. Tik,

— sako Stasė Cemnickienė.

MŪSU, MOTERIMS

P. Jurkšto nuotraukoje Cemnickų šeima.

Ar mokyti vaiką rašyti?

Dažnai tėvai klausia auklėtojas, ar reikia vaiką prieš leidžiant į mokyklą mokyti skaityti ir rašyti.

Naujoji „Auklėjimo programa vaikų darželiams“ siūlo supažindinti vaikus su raidėmis: a, e, u, u, m, l, n, š, o, r, ž, s, i ir mėginti skaityti skiemenis bei žodžius. Rašyti siūlo tikrai raidžių elementus. Be to, vaikai turi pažinti spausdintus ir rašytus skaitmenis, nors paties jų rašyti nerekomenduojama.

Vaikų darželyje visa mokymo darba atlieka pedagogai, griežtai laikydamiesi metodikos reikalavimų. O juk daugelyje šeimų tėvai nėra susipažinę su mokymo metodais. Tačiau ir jie norėtų, kad jų vaikai ateitų į mokyklą ne mažiau išsilavinę už vaikų darželio auklėtinius. Jiems galima patarti vieną: nesistengti prievarta mokyti vaiką skaityti, tik reikia lavinti jo atmintį, rankos judesius, pastabumą, mokyti sukaupti dėmesį.

Pirmiausia turime išmokyti vaiką girdėti mūsų kalbos garsus, išmokyti jį girdėti, iš kokių garsų sudaryti žo-

džiai, kuriuos mes tariame. Kad vaikas greičiau įsisavintų garsus, galima pažaisti, palenktyniauti: „Pažiūrėsi, ne, kas daugiau pasakys žodžių su garsu „a“. Jeigu vaikas už kiekvieną teisingą žodį gaus po žaislo figūrėlę, tai ikimokyklinukas su džiaugsmu žais kalbinius žaidimus.

Ikimokyklinio amžiaus vaikas labai mėgsta „rašyti“, y. y. vedžioti pieštuku linijas baltame popieriuje. Šita pomėgė būtina panaudoti. Piešimas — tai vienas iš labiausiai vaikus lavinančių užsiėmimų. Todėl tėvai visada turėtų parūpinti vaikams popieriaus ir spalvotų pieštukų. Piešdamas vaikas mokosi laikyti rašymo priemonę, lavina rankos judesius, ugdo vaizduotę. O jeigu tėvai randa laiko aptarti su vaikais jų piešinius, tai jie, pasakodami piešinio turinį, mokosi ir kalbėti.

Tačiau lavinti ranką ir ruošti rašymui vien tik per piešimo užsiėmimus mažoka. Reikalingi ir specialūs rašymo pratimai, o jų galima rasti „Vyturėlyje“ ir duoti rašyti vaikams.

Ikimokyklinukas turi mokėti suskaičiuoti ir atskaičiuoti iki 10, skirti skaičius ir skaitmenis, sugalvoti ir spresti paprastus aritmetinius uždavinius, dalinti daiktus į lygias dalis. Skaičiavimo galime mokyti kasdieninėje veikloje. Tėveliai vaiką gali paklausti: „Kiek sagų švarkelyje?“, „Kiek kojinių?“, ir t. t. Arba paliečių vaikui: „Paduok man 3 šaukštėlius“, „Padėk ant stalo 5 lėkštutes“ ir t. t. Taip vaikas išmoka skaičiuoti.

Kiekvieno užsiėmimo metu tėvai turi matyti vaiko dėdėseną, kaip laiko rašymo priemonę, ar teisingai krinta šviesos šešėlis. Užsiėmimai turi trukti neilgiau kaip 20–30 min.

Daugiau dėmesio tėveliai turėtų skirti ir vaiko protiniam lavinimui. Dar yra daug vaikų, kurie nežino savo pilno gyvenamojo adreso, tėvelių darbavietų, jų parčių, o tas juk pirmokui būtina.

Jeigu tėveliai daugiau dėmesio skirs šiems klausimams, vaikai gerai pasiruoš mokymuisi, mokyklis bus jdomu ir lengva.

Bronė Milaševičiūtė
Anykščių lopšelio-darželio
Nr. 2 auklėtoja

NAUDINGA ŽINOTI

Patamsėjusius aliumininius indus nuvalykite vata, suvilgyta aceto.

Apytusias daržoves, žalumynus palaikykite actu parūgštintame vandeny.

Jeigu mėsa pradeda atsiduoti, numazgokite ją vandeniu, į kurį įpilta aceto.

Išvalius silkes, rankas mazgokite truputį parūgštintu vandeniu.

Laikas nuo laiko buferio, virtuvinių spintelių sienelės patrinkite actu, spintelėse išnyks atsiradę kvapai.

(„Krestjanka“)

KNIEK IYVINIS
DARBAS

3 psl. 1979. V. 19

Viena iš daugelio

Beveik prieš aštuonerius metus Janina Jasevičienė (tada Sriubaitė) atvažiavo į mūsų ūkį kaip tik baigusi Vilniaus buhalterinės apskaitos technikumą. Jauna specialistė pradėjo savarankiško gyvenimo kelią. Greit ji tapo sava kolektyve, nes visko ėmėsi su ugnele. Nebuvo jai savų ir svetimų darbų. Ką tik jai pavesdavo, ji viską darydavo stropiai, nuosirdžiai, į kiekvieną, kad ir nuobodžiausią darbą įdėdama dalelę savo širdies. Taip ji ir dabar dirba. Tik rūpesčių pagausėjo. Čia ji sukūrė šeimą, augina du sunelius. Padaugėjo rūpesčių, tačiau ji visur suspėja.

Janina — pavyzdinga komjaunuolė. Nuo 1973 metų yra renkama apylinkės Tarybos deputate. Ir šitaime darbo bare nemažai nuveikė, daug rūpinosi, kad mūsų ūkyje būtų įsteigtas felčerinis punktas. Janinai savi visų rinkėjų rūpesčiai. Janina Jasevičienė yra vietos prolsėjungos komiteto narė. Ir šioje veiklos srityje ji energingai darbuojasi. Ir tai dar ne viskas. Ji — ūkio liaudies kontrolės grupės, moterų tarybos, knygos bičiulių draugijos narė. Ir visur sugeba skirti po dalelę savo širdies, savo laiko. Tai neišsenkančios energijos ir dvasinės šilumos žmogus ir ji tą šilumą dosniai dalija žmonėms.

Seni žmonės kartais mėgsta pakritikuoti jaunimą. Atseit, jaunimas dabar sugedęs, tingi dirbti. Tačiau jaunimas jaunimui nelygu. Taip nusiteikusių žmonių akis norisi atgręžti į Sodninkystės tarybinio ūkio vyresnę buhalterę Janinę Jasevičienę. Pasiziūrėkite, koks mūsų jaunimas!

Janina Cibienė

Ažuozeriai

Mandagumu, pavyzdinga aptarnavimo kultūra pasižymi Anykščių buitinio gyvenimo aptarnavimo kombinato cheminio valymo ir drabužių dažymo punkto vedėja Prima Juodėdienė ir darbuotoja komjaunuolė Elovja Lakavičiūtė. Maloniai, su gerasirdiškomis šypsenomis šios buitininkės sutinka ir padėi kiekvieną klientą, besidominantįs suteikiamą informaciją apie drabužių dažymą bei cheminį valymą. Jau daug ketvirčių cheminio valymo ir drabužių dažymo punkto darbuotojos žengia socialistinio lenktyniavimo nugalėtojų gretose.

NUOTRAUKOJE: (iš kairės į dešinę) Prima Juodėdienė ir Elovja Lakavičiūtė. Vyta. Bagdono nuotr.

ANKŠTINIŲ KULTŪRŲ KENKĖJAI

ANKŠTINĖS kultūros dažniausiai kenkia apionai ir ifonai. Apionai daugiau žalos padaro sėkliniams dobiams. Jie sėklų derlių sumažina vidutiniškai 30 procentais.

Nors pernai meteorologinės sąlygos nebuvo palankios kenkėjams dauginis, tačiau dobių apionai pažeidė 34,1 proc. pirmos žolės sėklinių raudonųjų dobių galvūčių ir 13,8 proc. — antros žolės. Pagal kenkėjų daromus nuostolius cheminių priemonių buvo nepakankama. Todėl šiais metais būtina visus sėklinius dobius apdoroti pesticidais. Pirmos žolės sėklinius dobius patartina purkšti kai jų aukštis 10–15 cm. Purškimui vartojamas chloroformas (1,5

kg/ha) arba fosfamidas (1 kg/ha).

Sitonai — mišinių kenkėjai. Dygstant žirniams, pupoms, vikiams, peliškoms ir esant šiltesiems orams, sitonai gali padaryti nemažai žalos. Todėl dygstančias ankštines kultūras reikia tikrinti (8 lauko vietose 0,25 m² plotelius) ir suradus kvadratiname metre 10 ir daugiau vabalių, pasėjus apdoroti 0,2 proc. (1 kg/ha) metafosu arba 0,3 proc. (1,5 kg/ha) chloroformu. Draudžiama apdoroti metafosu žaliuosius žirnelius ir šparagines pupėles.

V. Daukšienė

Zemės ūkio augalų ligų ir kenkėjų Elmininkų signalizacijos ir prognozių punkto egzonomė-entomologė

Neleiskime plisti vaismedžių rauplėms

Rauplės sukelia rauplėgrybis. Šis sukelėjas žiemoja nukritusiuose lapuose ir ūgliuose. Sodų augalams sprogsiant, iš nukritusių lapų išsibyra aukšliasporės, ritasi iš kiaušinėlių amarai, blakutės, erkutės.

Aukšliasporės jau barstosi, todėl vaismedžių rauples dabar reikia naikinti, purškiant obelis ir kiaušines 0,4 proc. kuprozanu (6 kg/ha) arba 0,4 proc. vario oksichloridu (6 kg/ha), arba 0,4 proc. diahebu (6 kg/ha). Amarais, blakutėmis ir kitiems kenkėjams naikinti į paruosą fungicido skiedinį reikia pridėti trichlormetafoso (1,5 kg/ha). Kai sode gausu erkūčių, pridėti (3 kg/ha) keltano. Mišiais pesticidais, sprogsiant pumpurams, iki žydėjimo reikia purkšti vyšnias ir slyvas.

Uogakrūmiai prieš degulių, viksvinių rūdžių, šviesmargės ir kitų ligų paplitimą purškiami (jiems peržydėjus) 1 proc. bordo skysčiu arba 0,4 proc. kuprozanu (4 kg/ha). Serbentų miltligėms naikinti dar pridėkite sieros štampantųjų miltelių (5 kg/ha). Bordo skiedinį galima maišyti tik su keltanu.

A. Tylaitė

Zemės ūkio augalų ligų ir kenkėjų Elmininkų signalizacijos ir prognozių punkto agronomė-fitopatologė

PAVELDIMOS LIGOS

Medicinos mokslo pažangos dėka kai kurios ligos visai išnyko, o kitomis sergama rečiau. Tačiau paveldimų ligų pastaruoju metu padaugėjo. Apie 4 proc. naujagimių jau serga įgimtomis ir paveldėtomis ligomis, o maždaug 40 proc. vaikų mirties priežasčių — paveldimumas yra reikšmingiausias veiksnys. Ir suaugusieji neretai šiomis ligomis serga.

Sio šimtmečio pradžioje nustatyta, kad paveldimumas požymius nulemia ląstelėje esantys dariniai, pavadinami genais, pastarieji kaupiasi tam tikrose ląstelės branduolio dariniuose, vadinamuose chromosomomis. Dabar paveldimų ligų priežastimi laikomi genų ir chromosomų pakitimai. O dėl ko pakinta genai ir chromosomos? Šis klausimas dar galutinai neišaiškintas. Manoma, kad jie gali pakisti dėl išorinių (aplinkos) ir vidinių — žmogaus organizme veikiančių faktorių. Dėl vidinės sekrecijos liaukų veiklos pakitimų (ypač vyresnio amžiaus moterims) sutrinka chromosomų dalinimasis, todėl vyresnės kaip 30 metų moterys 10 kartų dažniau pagimdo paveldimomis chromosominėmis ligomis sergančius vaikus. Išoriniams faktoriams, sukeliantiems genų pakitimus, priskiriama jonizuojanti radiacija, cheminės medžiagos: insekticidai, fungicidai, pesticidai, herbicidai, gyvsidabrio preparatai, taip pat medikamentai, vartojami gydyti ligoniams, sergantiems vėžiu, neretai nervų sistemą stimuliuojantys bei kai kurie raminantieji vaikai kurie raminantieji vaikai

Šiai grupei priskirtinos ir dezinfekuojančios medžiagos (dichlorektanas).

Vaikui sergant paveldima liga, tėvai dažnai sako neturėję jokio ryšio su minėtais faktoriais. Tačiau paveldimi požymiai nebūtinai pasireiškia kiekvienoje kartoje. Nėvyraujančius požymius perduodantis pasididantis genas

gali būti perduodamas iš kartos į kartą, bet paveldima liga nesergama. O susirgimas gali pasireikšti po daugelio metų. Tuo ir aiškinama paveldima liga šeimoje, kur tėvai, seneliai ir proseneliai buvo sveiki.

Zinoma apie 20 kurtumo formų, kurios priklauso nuo genų pakitimų. Tuo paaiškinamas faktas, kad kurčėnų (jei jie ne giminių) vaikų dažniausiai gerai girdi ir normaliai kalba. Šiuo metu žinoma daugiau kaip 2000 paveldimų ligų. Jeigu vystymosi defektai, apsigi-

mimai dažnai pastebimi tik vaikui gimus arba išryškėja pirmais gyvenimo metais, tai daugelio paveldimų ligų požymiai gali išryškėti bet kuriame amžiuje, lytinio brandimo metu, sulaukus 30 metų ar dar vėliau. Kartais paveldimą ligą gali išprovokuoti ar pabloginti jos eigą persišaldymai, infekcinė

liga. Pastaruoju metu žymiai pagausėjo apsigimimų, kurie dažniausia atsiranda sutrikus ne lytinių ląstelių, o vaisiaus vystymuisi.

Vaisiaus vystymąsi gali sutrikdyti įvairios motinos medžiagų apykaitos ligos, tėvo ir motinos imunologiniai (kraujo grupių rezus ir kitų faktorių) nesutapimai, placentos kraujotakos sutrikimai. Bene dažniausiai turi įtakos įvairūs išoriniai faktoriai: jonizuojanti radiacija, ryškus temperatūros svyravimai, traumos, cheminių

medžiagų toksinis poveikis. Vaisiaus smegenų nervų ląstelės, sutrikdo normalią kepenų funkciją. Todėl alkoholių vaikų dažniau gimsta su sklaidos defektais, yra labiau proliškai atsilikę.

Taigi apsigimimų priežastys gali būti labai įvairios, o jų tyrimai sudėtingi. Tai viena aktualiausių medicininės genetikos ir apskritai žmogaus genetikos problemų.

L. Kaušpėdaitė
Gydytoja

Spartakiada įpusėjo

Rajono vasaros spartakiados kulkinių šaudymo varžybose dalyvavo 4 Anykščių miesto ir 9 kaimo fizinės kultūros kolektyvų komandos.

Miesto kolektyvų tarpe geriausių rezultatų pasiekė Melioracijos statybos montavimo valdybos šauliai, kurie ir tapo vasaros spartakiados nugalėtojais. Antrąją vietą iškovojo Svičimo darbuotojų ir trečiąją — Tarpkolūkinės statybos organizacijos komandos. Individualiai nugalėtojais tapo V. Cholina (41 taškas) ir V. Stakėnas

(49) iš 50 galimų taškų. Abu nugalėtojai iš MSMV kolektyvo. Antrąsias vietas iškovojo E. Vingrienė (Svičimas), V. Juodelis (MSMV). Trečiųjų vietų žetonai ir diplomai atiteko A. Kartanaitei ir A. Puodžiūniui (abu Svičimas).

Kaimo kolektyvų grupėje nugalėtojais tapo Elmininkų eksperimentinio ūkio sportininkai. Sekančias prizines vietas atitinkamai užėmė K.

Staro ir „Anykščių šilelė“ kolūkių šauliai.

Individualiai nugalėjo J. Bartulienė iš Elmininkų eksperimentinio ūkio ir A. Zemaitytis, aistovavęs K. Staro kolūkiui.

Vasaros spartakiados varžybos įpusėjo. Gegužės 20 d. į varžybas įsijungs PDG keturkovės dalyviai, o finalinės vasaros spartakiados varžybos finišuos gegužės 27 d. lengvaatlečių, dvipėdės giros kilnotojų ir virvės traukimo dalyvių pasirodymais.

J. Pajaujis

Redaktorius ST. VINCIONAS

Anykščių miesto gyventojų dėmesui

Šių metų gegužės 21–22 dienomis Anykščių miesto ir Rubikių gyvenvietės gyventojų karvės bus tiriamos tuberkuliozės ir bruceliozės atžvalgai. Šunys ir katės vakcinuojami prieš pasiutligę.

Tyrimai bus pravėdinti šia tvarka:

1. Kovos su gyvulių ligomis stotyje (Zvejų g-vė Nr. 76), nuo 8 iki 10 val.
2. Geležinkelio stoties rajone nuo 10 iki 11 val.
3. Biliūno gatvės gale nuo 11 iki 12 val.
4. Vienybės gatvėje nuo 12 iki 13 val.

Rubikių platinės gyventojų karvės tiriamos gegužės 21 d. nuo 15 iki 17 val.

Piliečiams, nepristačiusiems karvių tyrimui, nebus leidžiama naudotis ganyklomis, prekiauti pienu.

Piliečiams, nepristačiusiems šunų vakcinavimui, bus taikomos baudos rajono Liaudies deputatų tarybos nustatyta tvarka.

R. Augustinas

Anykščių rajono valstybinis vet. inspektorius

Mirus JONUI BUTKEVICIUI, gilaus liūdesio valandą, mirus mylimam tėveliui, nuoširdžiai užuojautą reiškia

Anykščių ETR remontininkai ir mechanizmo valruotojai.

VLADUI BUTKEVICIUI
Gilaus liūdesio valandą, mirus mylimam tėveliui, nuoširdžiai užuojautą reiškia

Anykščių ETR remontininkai ir mechanizmo valruotojai.

RIMANTUI BUTKEVICIUI
Dėl tėvelio mirties nuoširdžiai užuojautą reiškia Kirveliai, Paciūnai, Masiūliai.

ANTANUI KEBLIUI
Tragiškai mirus broliui, nuoširdžiai užuojautą reiškia

Cerniai, Stasiulionis, Stepanonienė, Pilkauskienė.

Giliai liūdime dėl staigios JUOZO SLIZIO mirties ir nuoširdžiai užuojautą reiškia artimiesiems.

M. ir L. M. ir B. Sarakos, Zibienė, Laučickienė, Simkai, Paškevičius, J. ir A. Paškevičiai, A. ir S. Petroniai

Reiškia nuoširdžią užuojautą VYTAUTUI MILASUI, mirus mylimam tėveliui.

Kaimynai

RIMANTUI BUTKEVICIUI
Tegu mūsų nuoširdi užuojauta palengvina liūso skausmą dėl mylimo tėvelio mirties.

TSO tiekimo skyriaus darbuotojai

JONUI ir ALGIUI SEDELSKIAMS
Nuoširdžiai užuojautą dėl tėvelio mirties. Svėdasų kolūkio Svėdasų sektoriaus mechanizatoriai

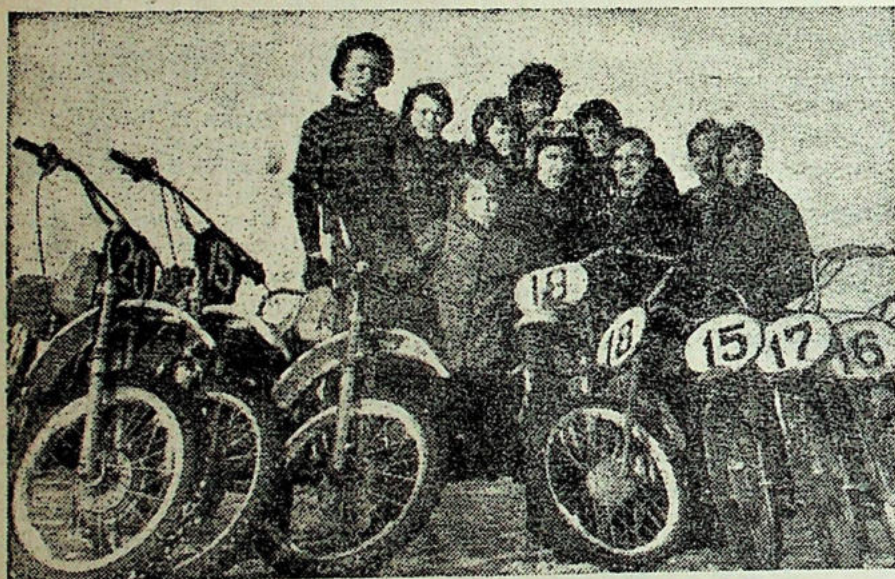
Tariame nuoširdžius padėkos žodžius Elmininkų bandymų stoties eksperimentinio ūkio direktoriui A. Puodžiūniui, ūkio visuomeninėms organizacijoms, kaimynams, giminėms, artimiesiems, visiems, kurie užjautė ir padėjo mums sunkią gyvenimo valandą, laidojant Juozą Miškeliūną.

Zmona ir dukra

RIMANTUI BUTKEVICIUI
Mirus mylimam tėveliui, reiškia nuoširdžią užuojautą.

Anykščių TSO pagalbinės gamybos darbininkai

Nuoširdžiai užuojautą GENUTE RIDIKIENE mylimai mamytai mirus. Anykščių visuomeninio maitinimo darbuotojai

Anykščių sportinio techninio klubo, Vaikų-jaunimo sporto mokyklos motociklininkai praėjusių metų LTSR VII vasaros spartakiadoje užėmė II-ąją vietą. Mokyklos auklėtiniai lėmptai treniruojasi, ruošiasi naujiems startams. Pirmuosiuose šių metų varžybų etapuose sėkmingai pasirodė anykštiečiai Vyt. Cekuolis, D. Sadūnas, R. Sirutavičius, G. Petrauskas ir kiti.

J. Jurevičiaus nuotraukoje: Anykščių sportinio techninio klubo bei Vaikų-jaunimo sporto mokyklos auklėtiniai po eilinės treniruotės.

Reikalinga

„Svyturio“ kolūkiui reikalingi murininkai ir tinkuotojai gyvenamųjų namų statybai.

Kreiptis į kolūkio valdybą arba skambinti telefonu 5-12-80.

GENEI AKUMBAKAITAI
Tegu nuoširdūs užuojautos žodžiai paguodžia Jus liūdesio valandą, mirus mylimam tėveliui.

Anykščių BGAK administracija ir profesijunginė organizacija

Nuoširdžiai užuojautą JONAI ir ALGI SEDELSKIUS, mirus mylimam tėveliui.

Svėdasų kolūkio Jaro brigados mechanizatoriai ir valruotojai

67262 Anykščiai, Sagalovo 29. Telefonai: redaktoriaus 5-14-74, red. pavaduotojo 5-18-46, skelbimų skyriaus ir ats. sekretoriaus 5-12-58, laiškų ir žemės ūkio skyrių 5-14-83

«Коллективный труд» («Коллективный труд») — орган Аникийского районного комитета КП Литвы и Аникийского районного Совета народных депутатов (на литовском языке)

Rinko Panevėžio spaustuovės Anykščių skyrius, Pergalės 35, spaudė Ukmergės spaustuovė, J. Janonio 31. Spausdinama rotacine mašina. Indeksas 67352

Išleista antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais pusės „Pravdos“ formato. Tir. 11.021 Užsak. Nr. 776